

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

Изх.№ 53/15.02.2012

ЧРЕЗ
ДИРЕКТОРА на РИОСВ – София

ДО
МИНИСТЪРА НА
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЖАЛБА

ОТ: „БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ” (БДЗП), партньор на BirdLife International в България, вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел при Софийски градски съд по ф.д.№ 17151/1993 г., БУЛСТАТ 121244539, представлявано от Петър Нинков Янков, действащ в качеството си на Председател на Управителният съвет, със седалище и адрес на управление гр. София, район Слатина, ж.к. Яворов, бл. 71, вх. 4, ет.1.

Против: Решение по оценка на въздействието върху околната среда № СО-01-01/2012 г., с което се одобрява осъществяването на инвестиционно предложение „Добив на строителни материали–метаморфозирани базалтоиди и техни продукти от находище „Бов-запад”, землищата на с. Заноге и с. Заселе, Община Своге, Софийска област, с възложител: „Базалт България” ЕООД, със седалище гр. София - 1505, ул. „Оборище” № 20, ЕИК 148149421.

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИНИСТЪР,

На основание чл. 83, ал. 1 и ал.2 и чл. 84, ал. 1 от АПК, във връзка с чл. 99, ал. 6 от ЗООС и чл. 81 от АПК, в законоустановения срок, обжалваме Решение № СО-01-01/2012 г. на директора на РИОСВ - София.

Моля, на основание чл. 97, ал. 1 от АПК, да отмените изцяло Решение № СО-01-01/2012 г., с което директорът на РИОСВ – София одобрява осъществяването на инвестиционно предложение „Добив на строителни материали–метаморфозирани базалтоиди и техни продукти от находище „Бов-запад”, землищата на с. Заноге и с.

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

Заселе, Община Своге, Софийска област, като незаконосъобразно, неправилно и нецелесъобразно, а именно:

НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ, НЕПРАВИЛНОСТ И НЕЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ

1. При постановяване на мотивите, обосноваващи Решение № СО-01-01/2012, директорът на РИОСВ-София не се е съобразил с изискванията на чл. 29, ал. 1 от Наредба за ОС. Решението следва да се постанови въз основа на събраната от компетентния орган информация, относно предмета и целите на защитената зона, очакваната степен на увреждане на зоната, доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони, резултатите от проведените консултации с обществеността и критериите по чл. 22 от Наредбата. В обжалваното Решение по ОВОС № СО-01-01/2012 г. на директора на РИОСВ–София, като мотиви по отношение въздействието върху защитените зони, са използвани и цитирани дословно единствено заключенията на експертите, изготвили доклада за оценка на степента на въздействие.

2. Мотивът в Решение № СО-01-01/2012 г. по отношение на очакваната степен на кумулативно въздействие върху двете защитени зони касае само оценка на кумулативния ефект "следствие от реализирането на инвестиционното предложение". Предвид изключително дългия период от време, за който ще бъде експлоатирана кариерата, в мотива следва да има и оценка на кумулиране за времето на експлоатацията на находището.

3. Заключението в Решение № СО-01-01/2012 г., че „следствие от реализирането на инвестиционното предложение не се очаква поява на кумулативен ефект” е подкрепено с мотиви, че **„инвестиционното предложение се разполага в периферията на защитените зони”**; „други одобрени инвестиционни предложения, с подобен характер и попадащи в границите на защитена зона „Западна Стара планина и Предбалкан” **не попадат в района на разглежданото инвестиционно предложение**”; „всички одобрени инвестиционни предложения **са на територията на друга административна област**, достатъчно отдалечени от района на находище „Бов-запад”; „по отношение на защитена зона „Понор”, също не съществуват други одобрени или в процес на реализация инвестиционни предложения **с подобен характер**, които да доведат до поява на кумулативно въздействие върху предмета и целите на опазване”.

По смисъла на §3, т.10 от ПЗР на Наредбата за ОС "Кумулативни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия могат да са

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ан.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време. Нормативното тълкуване на термина „кумулятивен ефект“ не прави разлика между разположение в центъра или в периферията на защитената зона, наличие или не на административни граници, както и не поставя изискване за отчитане само на инвестиционни предложения със сходен характер. В този смисъл, **мотивите за обосноваване на извода в решението, че не се очаква поява на кумулативен ефект са неиздържани и противоречат на изискванията, духа и целта на закона.**

4. Считаме, че реализирането на инвестиционното предложение не е допустимо спрямо режима на дейностите определен със Заповед № РД-547/05.09.2008 г. за обявяване на защитена зона „Понор“. В този смисъл, обратното твърдение в Решение СО-01-01/2012 г. е невярно.

5. Съгласно чл. 40, ал. 6, във връзка с чл. 39, ал. 13 от Наредба за ОС, в решението по ОВОС задължително се включват и условия за опазване на защитените зони. В обжалваното Решение по ОВОС № СО-01-01/2012 г. на директора на РИОСВ-София няма включено нито едно условие за опазване на двете защитени зони. Като мотив за одобряване на инвестиционното предложение, в обжалваното решение е посочено, че “В доклада за степента на въздействие върху защитените зони са предложени адекватни смекчаващи мерки, които ще доведат до ограничаване на въздействието”, без тези мерки да са посочени, изброени и включени в решението. Този мотив, сам по себе си, е **абсолютно недопустим.**

6. Съгласно протокол от Експертния екологичен съвет от 09.12.2011 г. до провеждането на съвета и на самия него не е представено писмено становище от РЗИ – София област, което представлява съществено нарушение на чл. 8, ал. 4 от Правилника за функциите, задачите и състава на експертните екологични съвети към регионалните инспекции по околната среда и водите. Освен това, от т.3 на мотивите от Решение № СО-01-01/2012 г. не става ясно дали има писмено становище от РЗИ – София област. Наличието на мотивирано становище на съответната РЗИ, че не се предполага значително отрицателно въздействие и възникване на риск за човешкото здраве е абсолютно необходимо за одобряване на инвестиционното предложение, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Наредбата за ОВОС.

7. На свое заседание на 09.12.2011 г. Експертният екологичен съвет към РИОСВ – София не одобри осъществяването на инвестиционното предложение, като бяха изтъкнати като мотиви много и съществени пропуски в изпълнение на законовите изисквания за качеството на доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони. Представителите на община Своге и кметства Заног и Заселе изразиха особени мнения. Характерът на техните особени мнения е социален, а не екологичен. В този смисъл оценката им не е от компетентността на

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ан.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

РИОСВ-София, т.е. директорът на РИОСВ-София не е компетентен да прецени дали инвестиционното предложение ще има положителен социален ефект върху местното население. Въпреки това, той се възползва от възможността, която му дава чл. 14, ал. 2, т. 2 от Правилника за функциите, задачите и състава на експертните екологични съвети към регионалните инспекции по околната среда и водите. **Заповед № ЕЕС-01/17.01.2012 г.**, с която се насрочва заседание на Експертния екологичен съвет към РИОСВ-София за повторно разглеждане на доклада по ОВОС, **е незаконосъобразна (грешно законово основание за издаването ѝ) и не съдържа мотиви.** Нещо повече – изказаните особени мнения от кметовете на с.Заногe и с.Заселе не отразяват общественото мнение на жителите на двете села. Не става ясно дали кметовете са се допитали до тях преди подаване на особените си мнения. Още повече, че най-засегнати от реализиране на обсъжданото инвестиционно предложение биха били именно жителите на двете села и собствениците на недвижими имоти в тях. Жителите на селата Заногe, Заселе, Зимевица и Бов организираха подписка срещу осъществяване на кариерата за открит добив на базалт, в която ще се извършват взривни дейности в близост до населените места. Добитите от кариерата материали ще бъдат извозвани по тесен и с много завои асфалтов път към гр. Своге, което ще обремени значително пътната обстановка в района, ще предизвика голям риск от пътни инциденти, както и ще е източник на допълнителни вибрации, шумово и прахово замърсяване по трасето на извозване. Също така, мнението на жителите на селата (Церово, Желен, Реброво и др.) по трасето на извозване не са взети предвид и техни представители не са поканени да присъстват на Експертния екологичен съвет.

8. В хода на административното производство има представени мнения и мотивирани становища от БДЗП и БАН срещу одобряването на инвестиционното предложение. По съществото си тези възражения са по законосъобразност и са достатъчно добре мотивирани и обосновани. Въпреки наличието на мотивирани възражения по законосъобразност, директорът на РИОСВ-София, в нарушение на чл. 19, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ОВОС, одобрява осъществяването на инвестиционното предложение.

9. В т. 8 от мотивите на Решение № СО-01-01/2012 г. се твърди, че „Не се очаква промяна в качеството на атмосферния въздух от реализирането на инвестиционното предложение. По време на експлоатацията, **въздействието върху атмосферния въздух ще бъде временно и краткотрайно**”. Предвид факта, че експлоатацията на кариерата ще бъде с изключително голяма продължителност (над 10 години) е несериозно да се твърди, че въздействието върху атмосферния въздух ще бъде краткотрайно.

10. Докладът за ОС не отговаря на изискванията на чл. 23, ал. 2, т. 11 от Наредба за ОС. В ДОС за инвестиционното предложение липсва описание на използваните специфични методи за изследване, включително времетраене и период на полевите проучвания, за проучваните групи диви животни. В ДОС липсва описание на специфичните методики за определяне на присъствие и отсъствие,

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ан.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

както и видовия състав на различните групи гръбначни животни, предмет на изследване. Не са посочени годините на изследване по отношение на пролетния и пролетно-летния сезон, броя дни прекарани на терен, локализациите на маршрутните и стационарни наблюдения спрямо площта на ИП. Освен като изискване по Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимост, прилагането на методична схема при изследването е ключово за постигане на обективни научно-обосновани резултати (Sutherland, 2006).

По отношение на ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан“:

Голяма част от представителите на ихтиофауната, херпетофауната и бозайната фауна (особено хироптерофауната) водят потаен начин на живот и установяването на присъствие/отсъствие и разпространението им е невъзможно без прилагане на специфични методи за изследване (Côté & Perrow, 2006; Hilliday, 2006; Blomberg & Shine, 2006; Krebs, 2006).

При разработването на ДОСВ не са взети предвид ключови аспекти по отношение на планиране на методики за изследване на риби. Според Côté & Perrow, (2006): За изследване на ихтиофауната съществуват редица специфични методи на улов, тъй като за представителите на тази група гръбначни животни обикновено е трудно да бъдат приложени методи чрез наблюдение в естествената им среда. Тези специфични методи изискват значителни ресурси от гледна точка на прекарано време на терен, екипировка, време и т.н. Освен това, **в ДОВОС и ДОСВ не е посочена специфична методика за изследване на рибите.**

При разработването на ДОСВ не са взети предвид ключови аспекти по отношение на планиране на методики за изследване на земноводни. Според Hilliday (2006): Поведението и естествената история на земноводните са такива, че предизвикват множество сериозни проблеми при опит за адекватна оценка на тяхното обилие. Повечето от тях водят потаен начин на живот, като прекарват значителна част от живота си под земята и имат нощна активност, което ги прави трудно достъпни за биологични изследвания. Обикновено най-благоприятен период за изследване на земноводните е размножителния сезон, но размножителната активност при тях е сезонна, зависи от условията на средата и може да бъде до голяма степен непредвидима във времето. Освен това, **в ДОВОС и ДОСВ не е посочена специфична методика за изследване на земноводните.**

При разработването на ДОСВ не са взети предвид ключови аспекти по отношение на планиране на методики за изследване на влечуги. Според Blomberg, S. & Shine, R. (2006): Влечугите са мобилни организми, често избягват близостта на човека и в това отношение може да се приеме, че до голяма степен водят скрит начин на живот. Това прави визуалните методи ниско ефективни при изследване на тази група и налага прилагането на специфични методични подходи (“capture – recapture” и др.). При избиране на методика за работа с влечуги, е от изключително значение тя да бъде съобразена със сезонната им (предвид факта, че хибернират) и дневна активност (предвид факта, че са пойкилотермни). **В ДОВОС и ДОСВ не е посочена специфична методика за изследване на влечугите.**

При разработването на ДОСВ не са взети предвид ключови аспекти по отношение на планиране на методики за изследване на бозайници. Според Krebs, (2006): Методите за изследване на бозайната фауна трябва да бъдат съобразени с

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

естествената история на видовете, обект на проучване. Голяма част от видовете водят скрит начин на живот и са с нощна активност.

Всички видове прилепи са приоритетни за опазване, защото са обект на защита според националното и международно законодателство. Потайният начин на живот, който водят, определя прилагането на специфични методи при тяхното изучаване. У нас е разработено специално ръководство, насочващо експертите по околна среда към алгоритъм за изследване на хироптерофауната за целите на ДОВОС и ДОСВ (Петров, 2008), но изложените вътре методики (както и други специфични методи) не са взети предвид при извършеното проучване във връзка с настоящото инвестиционно предложение.

В ДОВОС и ДОСВ не е посочена специфична методика за изследване на бозайниците.

По отношение на ЗЗ „Понор“:

Обикновено птиците са по-лесни за изследване в сравнение с други групи гръбначни животни, но и при тях съществуват методични рамки, които трябва да бъдат съобразени при залагане на дадено изследване (Gibbons & Gregory, 2006). Методичната схема по отношение на определяне на видовия състав трябва да бъде съобразена със сезонната и дневна активността на видовете, а за тези от тях при които регистрациите са основно акустични (напр. пойните птици) – и с пиковите на вокална активност през размножителния период. При оценка на обилие, плътност и численост на птиците, следва да бъдат прилагани специфични методи, които да гарантират достоверността на резултатите. Такива методи са например: трансектен метод (transects), точково отчитане (point counts), картиране на индивидуални участъци (territory mapping) и т.н. (Gibbons & Gregory, 2006). **В ДОВОС и ДОСВ не е посочена специфична методика за изследване на птиците.**

Методите за прогноза и оценка на въздействието върху фауната не отговарят на възприети научни подходи и са неадекватни на целите на ДОВОС.

В т.11 от ДОС е посочен метод за прогноза и оценка на въздействието в ЗЗ „Понор“ и ЗЗ „Западна стара планина и Предбалкан“, но в него липсват ключови елементи, необходими за адекватна оценка на въздействието:

- Не са посочени годините на изследване през пролетния и пролетно-летния сезон;
- Не са посочени месеците на изследване (ключов елемент при повечето изследвани групи животни, свързан с тяхната сезонна активност);
- Не са посочени локализациите на маршрутните и стационарни наблюдения, както и техния брой (ключов елемент за оценка на надеждността на получените данни чрез използваните методи).

Поради констатираната непълнота на методите за прогноза и оценка на въздействието върху фауната, **получените резултати и генерирани изводи са недостоверни.**

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

Липсва справка с актуални ключови източници на информация по отношение на орнитофауната в защитена зона „Понор“. В т.4 „Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана за инвестиционното предложение“ от ДОС единственият цитиран литературен източник е Бондев (1991). В Доклада за допълнително проучване е спомената и публикацията на Стоянов (2001), в която липсва информация за числеността и разпространението на видовете на територията на ЗЗ „Понор“. За ЗЗ „Понор“ съществуват редица актуални научни публикации, включително и в реномирани международни издания, които не са взети предвид при разписването на доклада, въпреки че носят ключова информация за разпространението и състоянието на видове, предмет на опазване в ЗЗ „Понор“. Такива са например:

- Nikolov, S.C. and Vassilev, V. (2004): Breeding bird atlas of the Ponor Mountains, western Bulgaria. *Sandgrouse*, 26: 7-22.
- Nikolov, S.C. and Vassilev, V., (2003): Census of breeding birds in the Ponor mountains, western Bulgaria. *Bird Census News*, 16: 42-57.
- Nikolov, S.C. (2006): New data on the Birds of Ponor Mountains, (W Bulgaria). *Acrocephalus*, 27: 301-302.
- Nikolov, S., Tonchev, B., Barov, B. & Stoyanov, G. (2007): Ponor. pp: 136 - 137 In: Kostadinova, I. & Gramatikov, M. (eds) Important Bird Areas in Bulgaria and NATURA 2000. Bulgarian Society for the Protection of Birds, Sofia.

Несъобразяването на ДОС с резултатите от актуални орнитологични изследвания в района на инвестиционното намерение (изводите, от които се различават съществено от тези в доклада) водят до непълнота и необективност на представените изводи относно въздействието на ИП.

Във връзка с изложената по-горе липса на ключови аспекти от съдържанието на ДОС, е установено несъответствие с изискванията по чл. 23, ал. 2, т. 11 от Наредбата за ОС.

11. Докладът за ОС не отговаря на изискванията на чл. 22, т. 4, б. б) и т. 7 от Наредбата за ОС.

Несъответствие по отношение на областта на въздействие на ИП.

Съществен методичен пропуск на ДОС е, че въздействието е оценено само спрямо конкретната площ на ИП (глава 5.1 и 5.3 от ДОС), а не спрямо областта на реално въздействие, съизмерима с обхвата на шумово и вибрационно замърсяване (според доклада – до няколко стотин метра от конкретната територия на ИП).

В ДОС липсва информация за структура и динамика на популациите на приоритетни за опазване видове на местно ниво, както и информация относно приоритетност и състояние на видовете, обект на опазване в ЗЗ. Такава

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

информация например по отношение на птиците е налична в редица актуални научни публикации: Nikolov & Vassilev 2003, 2004; Nikolov, 2006, Nikolov et al. 2007.

В т. 5.3 от ДОС при разписване на влиянието на ИП върху природозащитните цели на ЗЗ, съществен пропуск е оценката на влияние върху територии на видове, обект на опазване в ЗЗ „Понор”. В ДОС не се разглеждат последствията от загуба на местообитания и безпокойство върху птици, обитаващи в съседство с територията на ИП (върху които ефектът на безпокойство в резултат от изграждането и експлоатацията на ИП безспорно ще бъде факт) и как това ще се отрази върху структурата и динамиката на местните популации и природозащитните цели на ЗЗ като цяло. Така например:

- ✓ По отношение на скалния орел (*Aquila chrysaetos*) това е територията на 1 двойка или 25-33% от гнездовата численост на вида в ЗЗ „Понор” (Nikolov et al. 2007);
- ✓ По отношение на планинския кеклик (*Alectoris graeca*), който е силно чувствителен на безпокойство вид, едно от малкото находища на вида в ЗЗ „Понор” се намира на около 0.35 км от ИП (т.е. попада в областта на шумово въздействие от ИП) (Nikolov & Vassilev 2004);
- ✓ По отношение на световно застрашени видове като ловния сокол (*Falco cherrug*), ИП е разположено в близост до район, в който видът се наблюдава периодично (БДЗП, непубл. данни) и т.н.

Липсата на адекватна оценка за областта на въздействието на ИП върху дивата фауна при изготвения ДОС, както и на информацията относно влиянието на ИП върху структурата и динамиката на засегнати популации, приоритетност на видове и тяхното състояние в ЗЗ, води до липса на обективност и пълнота на резултатите и изводите в ДОС.

Във връзка с изложените по-горе ключови аспекти от съдържанието на ДОС, е установено и несъответствие с изискванията по чл. 22, т. 4 (б) и т. 7 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

12. Несъответствия спрямо чл. 16, т. 3, б. б, в и г) и т. 4 от Наредбата за ОС. Съществен методичен пропуск при оценката на ефекта от загуба на местообитания (т.5.3.2 от ДОС) и ефекта на фрагментация на местообитания (т. 5.3.3.) е, че тези ефекти се отчитат чрез съпоставка на конкретната територия на ИП към територията на ЗЗ, без да се взема предвид:

- ✓ Реалната област на въздействие на ИП (предвид шумово и вибрационно замърсяване);
- ✓ Съпоставката на числеността на видове птици обект на опазване и обитаващи в съседство с територията на ИП спрямо референтна обща численост на тези видове в ЗЗ „Понор”.

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

- Друг важен методичен пропуск в ДОС е липсата на конкретна информация за:
- ✓ Ефекта върху природозащитното състояние на видовете, обект на опазване в ЗЗ;
  - ✓ По отношение на времетраенето на безпокойството върху конкретни видове в областта на потенциално въздействие;
  - ✓ Времето за възстановяване на засегнатите видове.

Използваните в термини в съответната глава от ДОС (т.5.3.4) като „временно“, „видово-“ и „индивидуално-специфично време“, „повече или по-малко отдалечени територии“ във връзка с ефекта на безпокойство от взривовете са твърде неопределени и неиздържани научно, и **не изпълнят изискванията на Наредбата за ОС**. Парадоксално е и че единствената препоръка в това отношение е прогонване на индивидите, обитаващи територията на ИП.

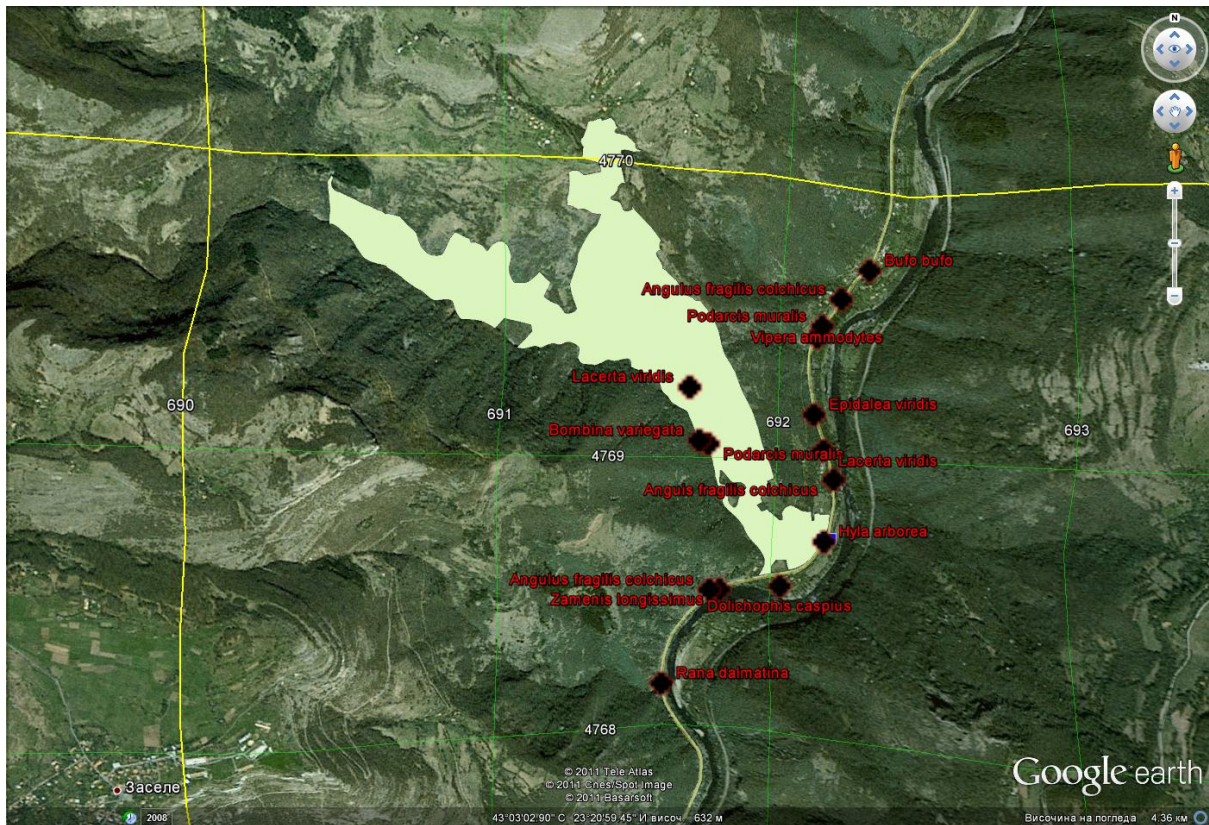
Липсата на адекватен методичен подход при изготвения ДОС при оценката на въздействие по отношение на загуба на местообитания и фрагментация върху популациите на птици, обект на опазване в ЗЗ „Понор“ води до липса на обективност и пълнота на резултатите и изводите в ДОС.

Във връзка с изложените по-горе ключови аспекти от изготвянето на ДОС, е установено и несъответствие с изискванията по чл. 16, т. 3 (б-г) и т. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

13. Неефективност на приложените методи за оценка на въздействието от ИП върху дивата фауна в ЗЗ и недостоверност на резултатите и изводите в ДОС.

Липсата на специфични методи при проучване на дивата фауна на територията на ИП и в съседни райони и явно недостатъчност на изследванията във времеви план водят до непълни резултати и съответно подвеждащи изводи в ДОС. Така например, в ДОС (т. 5.1.2) по отношение на херпетофауната са разгледани само няколко вида (шипоопашата и шипобедрена сухоземна костенурка, обикновена блатна костенурка, голям гребенест тритон и жълтокоремна бумка), чиято срещаемост на територията на ИП и в съседство са определени като недопустими.

При направено съвременно проучване на херпетофауната в ЗЗ „Понор“ от специалисти херпетолози: д-р Георги Попгеоргиев (ПНМ - Пловдив) и д-р Николай Цанков (НПНМ – БАН) на територията на ИП и в съседство са установени общо над 10 вида влечуги и земноводни (Фиг. 1), като от тях – жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*), установен на територията на ИП, е включен в Приложение 2 на Директивата за опазване на дивите местообитания и на дивата флора и фауна (92/43/ЕИО) и е обект на опазване в ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан“.

Фиг. 1. Наблюдения на влечуги и земноводни на територията на ИП и в съседство (Попгеоргиев & Цанков, непубл. данни).

Разликата в резултатите по отношение на състава на орнитофауната в публикувани до момента изследвания и извършеното изследване във връзка с ДОС може да се обясни с разликите в прецизността и ефективността на приложената методика, както и в броя дни, прекарани на терен (данните са представени в Табл. 1).

Фактът, че по време на допълнителното изследване през 2011 г., само за 7 дена през размножителния период, голяма част от чувствителните видове, като скален орел, сокол скитник, сокол орко и др. са били установени на територията на ИП и в съседство е поредно доказателство, че тези видове, предмет на опазване в ЗЗ „Понор“ използват въпросната територия регулярно като територия за ловуване (противно на поставените хипотези в ДОС, че видовете не използват тези територии за ловуване).

В близост до територията на ИП са и едни от най-актуалните регистрации (2008-2010 г.) на световно застрашения вид ловен сокол *Falco cherrug*, като видът е бил наблюдаван 6-кратно в района (база данни на БДЗП).

Изложените в глава 2 от настоящото Становище аргументи са нагледен пример за недостатъчност на използваната методика и съответно непълнота на получените резултати в ДОС и ДОВОС по отношение на дивата фауна на

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ан.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

територията на ИП и в съседство. Това компроментира надеждността и обективността на формулираните в ДОС изводи за въздействието на ИП върху целите на ЗЗ „Понор” и ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан”.

Таблица 1. Съпоставка на методични аспекти на проведеното във връзка с ДОС изследване на гнездовата орнитофауна спрямо предходни орнитологични изследвания на територията на Натура 2000 зона „Понор”.

1.1. Период на изследването	
Изследване на д-р Кючуков	Други изследвания на орнитофауната в района.
<ul style="list-style-type: none"> Изследване по ДОС и ДОВОС: 1-2 години Допълнителното проучване в обхвата на инвестиционното намерение и прилежащи територии е проведено само през 1 година (2011 г.)	<ul style="list-style-type: none"> Nikolov & Vassilev (2004): Изследването е проведено за период от 3 години (2000 – 2002 г.). Николов (2002): Изследването е проведено за 7 години (1996 – 2002 г.)
<ul style="list-style-type: none"> Изследване по ДОС и ДОВОС: неопределен Допълнителното проучване в обхвата на инвестиционното намерение и прилежащи територии е проведено през късния размножителен период (от средата на юни до към средата на август: 16.06.2011 г. – 17.08.2011 г.).	<ul style="list-style-type: none"> Nikolov & Vassilev (2004): Изследването обхваща целия размножителен период (март – август). Николов (2002): Изследването обхваща целия размножителен период (март – август).
<ul style="list-style-type: none"> Изследване по ДОС и ДОВОС: неопределено Допълнителното проучване в обхвата на инвестиционното намерение и прилежащи територии е проведено за общо 7 дни.	<ul style="list-style-type: none"> Nikolov & Vassilev (2004): Изследването е проведено за общо 67 дни. Николов (2002): Изследването е проведено за общо 107 дни.
1.2. Методика за картиране на разпространението и отчитане на числеността на птиците	
Изследване на д-р Кючуков	Други изследвания на орнитофауната в района.
<ul style="list-style-type: none"> В ДОСВ, ДОС и Доклада за допълнително проучване	<ul style="list-style-type: none"> Nikolov & Vassilev (2004): Изследването се основава на

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

липсва обособена методика за картиране на птиците на територията на ИП и в прилежащите територии.	точно определена методика за картиране на птиците, която позволява приоритизация на отделни райони от гледна точка на опазването на птиците в зоната.
<ul style="list-style-type: none"> В ДОСВ, ДОС и Доклада за допълнително проучване липсва обособена методика за отчитане числеността на птиците на територията на ИП и в прилежащите територии.	<ul style="list-style-type: none"> Nikolov & Vassilev (2003): Изследването се основава на точно определена методика за отчитане числеността на птиците в зоната.

Използвана литература:

- Петров, Б.П. (2008): Прилепите – методика за изготвяне на оценка за въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост. Наръчник за възложители и експерти в областта на околната среда. Национален природонаучен музей – БАН.
- Blomberg, S. & Shine, R. (2006): Reptiles. In: Sutherland, W.J. (Ed.): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge. Pp. 297-306.
- Côté, I.M. & Perrow, M.R. (2006): Fish. In: Sutherland, W.J. (Ed.): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge. Pp. 250-275.
- Gibbons, D.W. & Gregory, R.D. (2006): Birds. In: Sutherland, W.J. (Ed.): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge. Pp. 308-343.
- Hilliday, T. (2006): Amphibians. In: Sutherland, W.J. (Ed.): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge. Pp. 278-293.
- Krebs, C. (2006): Mammals. In: Sutherland, W.J. (Ed.): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge. Pp. 351-367.
- Nikolov, S.C. (2006): New data on the Birds of Ponor Mountains, (W Bulgaria). *Acrocephalus*, 27: 301-302.
- Nikolov, S.C. & Vassilev, V. (2004): Breeding bird atlas of the Ponor Mountains, western Bulgaria. *Sandgrouse*, 26: 7-22.
- Nikolov, S.C. & Vassilev, V., (2003): Census of breeding birds in the Ponor mountains, western Bulgaria. *Bird Census News*, 16: 42-57.
- Nikolov, S., Tonchev, B., Barov, B. & Stoyanov, G. (2007): Ponor. pp: 136 - 137 In: Kostadinova, I. & Gramatikov, M. (eds) Important Bird Areas in Bulgaria and NATURA 2000. Bulgarian Society for the Protection of Birds, Sofia.
- Sutherland, W.J. (2006): Ecological Census Techniques: a Handbook. Cambridge Univ. Press, Cambridge.

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, ж.к. Яворов, бл.71,
вх.4, ет.1, ап.1, ЕИК 121244539
тел./факс:02 9799500, www.bspb.org

Помогни да опазим птиците и природата на България!

---

14. Моля да извършите изцяло проверка за законосъобразността на Решение № СО-01-01/2012 г. на директора на РИОСВ-София и дали то е поставено при спазване на материалните и процесуалните правила.

И накрая, но не на последно място искаме отново да обърнем внимание на факта, че видно от подписката (Приложение №1) мнозинството от местните жители са се обявили против осъществяването на инвестиционното предложение.

На основание горното, моля да отмените изцяло Решение № СО-01-01/2012 г. от 02.02.2012 г. на директора на РИОСВ-София, с което се одобрява осъществяването на инвестиционно предложение „Добив на строителни материали–метаморфозирани базалтоиди и техни продукти от находище „Бов-запад”, землищата на с. Заногe и с. Заселе, Община Своге, Софийска област.

С УВАЖЕНИЕ:

д-р Петър Янков
Председател на УС на БДЗП